

A photograph showing three students from behind, looking at a laptop screen in a computer lab. The student in the middle is wearing a red hoodie, the one on the left a plaid shirt, and the one on the right a purple shirt. The laptop screen displays a search interface with the word 'Zoek' visible. In the background, other students are working at desks with multiple monitors.

Ben jij een Sherlock?

Duik in StatLine, de databank van CBS

Leerlingenversie

Ben jij een Sherlock?

Duik in StatLine, de databank van CBS

Informatie zoeken en verwerken met StatLine

Het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) verzamelt en publiceert cijfers over zeer uiteenlopende onderwerpen. Deze cijfers zijn voor iedereen vrij beschikbaar via StatLine. StatLine is de online databank van CBS. Hierin zit een schat aan informatie, zomaar voor het oprapen!

Zomaar...? In StatLine staan 4 00 tabellen met 8 miljard cijfers! Hoe vind je in deze gigantische berg informatie het cijfer dat je zoekt? Dat ga je leren in deze lessen.

1. Met hoeveel zijn we?

In 2015 werden er elke dag ongeveer 480 baby's geboren. In het jaar 2000 waren dit er nog ruim 560 per dag. En in de jaren 50 van de vorige eeuw zelfs 630 per dag.

1.1 Hoeveel kinderen van jouw leeftijd wonen er denk je in Nederland?

Eens kijken hoe goed je het aantal leeftijdsgenoten hebt ingeschat. Dat gaan we uitzoeken met behulp van StatLine.

Ga naar www.cbs.nl klik op het menu "Cijfers" en op deze pagina aan de rechterzijde op (vernieuwde) StatLine. Op StatLine kun je op verschillende manieren informatie zoeken. Via een zoekterm, via de kaart van Nederland en via thema's. We kiezen het laatste. Klik op *Zoeken op thema*.

1.2 In welk thema kun je cijfers vinden over het aantal mensen met een bepaalde leeftijd?

Klik op het thema *Bevolking*, daarna op *Bevolking en huishoudens* en dan op *Bevolking, geslacht, leeftijd, burgerlijke staat en regio, 1 januari*.

Je komt nu in de tabel met cijfers over het aantal mensen dat in Nederland woont. We gaan dit nu aanpassen aan onze informatie vraag. Bij ieder onderwerp in de tabel (perioden, onderwerp, regio, leeftijd) zit een filterknop. Hierdoor kun je kiezen voor verschillende leeftijden, regio's en perioden (jaren).

Perioden		Onderwerp	
2017		Bevolking naar geslacht	
		Mannen en vrouwen	Bevolking: ongehuwd naar geslacht
			Mannen en vrouwen
Regio's		aantal	
Leeftijd			
Nederland	Totaal leeftijden	17 081 507	8 201 061
	Jonger dan 20 jaar	3 817 173	3 816 375
	20 tot 65 jaar	10 104 674	4 205 683
	65 jaar of ouder	3 159 660	179 003
Noord-Nederland (LD)	Totaal leeftijden	1 722 247	810 102

Klik op het filter bij **Onderwerp** en het scherm met alle beschikbare onderwerpen gaat open!

Filter ✓ ✕

- Onderwerp** ^
- Bevolking naar geslacht** ^
 - Mannen en vrouwen aantal
 - Mannen aantal
 - Vrouwen aantal
- Bevolking: ongehuwd naar geslacht** ^
 - Mannen en vrouwen aantal
 - Mannen aantal

Tip!

Als je gaat selecteren maak dan *altijd* eerst de selectie 'leeg' dit doe je door met je cursor het selectievakje bij onderwerpen aan en daarna uit te klikken, je krijgt dan deze melding

Filter ✓ ✕

- Selectie te klein: 0 van 100 onderwerpen

Nu kun je de onderwerpen selecteren, wij zetten bij 'Bevolking naar geslacht' de 3 onderwerpen: Mannen en vrouwen - Mannen - Vrouwen, aan en klikken op het vinkje.

Filter ✓ ✕

- Onderwerp** ^
- Bevolking naar geslacht** ^
 - Mannen en vrouwen aantal
 - Mannen aantal
 - Vrouwen aantal

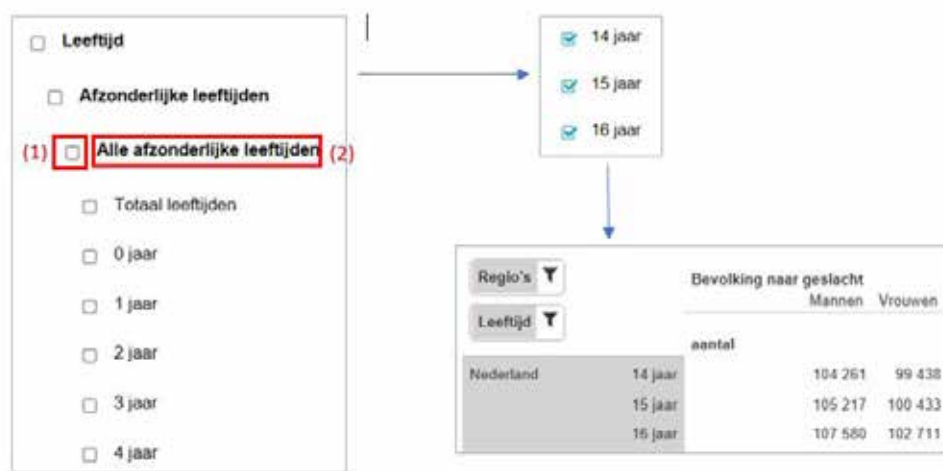

Nu gaan we de *Leeftijd* filteren en selecteren (in dit voorbeeld selecteer ik 14-15-16 jaar).

Doe dit nu voor jouw leeftijd. Klik op het filter **Leeftijd** herhaal de acties als bij onderwerpen en selecteer je eigen leeftijd.

Tip!

Als je de selectie 'leeg' hebt gemaakt en je zet het selectievakje **(1)** bij 'Afzonderlijke leeftijden' aan worden alle leeftijden geselecteerd! Klik op de tekst **(2)** afzonderlijke leeftijden dan worden alle afzonderlijke leeftijden getoond, selecteer (in dit voorbeeld 14, 15 en 16 jaar) nu je eigen leeftijd.

We gaan nu je eigen gemeente selecteren via Regio, klik weer op het filter en maak eerst de selectie 'leeg'. Ga naar 'overig' en zet opnieuw het selectievakje Nederland aan, ga nu naar gemeenten en selecteer daar je eigen gemeente en bevestig rechtsboven met het vinkje (voor het voorbeeld heb ik Aalsmeer gekozen).

Je ziet nu de tabel met de gegevens die je zelf hebt geselecteerd.

		Bevolking naar geslacht		
		Mannen en vrouwen	Mannen	Vrouwen
aantal				
Nederland	14 jaar	203 699	104 261	99 438
	15 jaar	205 650	105 217	100 433
	16 jaar	210 291	107 580	102 711
Aalsmeer	14 jaar	441	236	205
	15 jaar	450	223	227
	16 jaar	407	223	184

1.3 Hoeveel mensen van jouw leeftijd zijn er in Nederland?

1.4 Zijn er meer jongens of meer meisjes van jouw leeftijd?

1.5 Hoeveel procent van de kinderen met jouw leeftijd is een jongen?

Hoogstwaarschijnlijk zijn er meer jongens dan meisjes van jouw leeftijd in Nederland. We gaan nu bekijken of dit voor alle leeftijden geldt. Klik op het filter van *Leeftijden* en klik op het selectievakje, alle leeftijden zijn nu geselecteerd en bevestig je selectie rechtsboven met het vinkje.

 Alle afzonderlijke leeftijden

Bekijk de tabel.

1.6 Hoeveel inwoners telt Nederland?

1.7 Zijn er meer mannen of meer vrouwen?

1.8 Bekijk de afzonderlijke leeftijden. Vanaf welke leeftijd zijn er meer vrouwen dan mannen?

1.9 Hoe komt dit denk je?

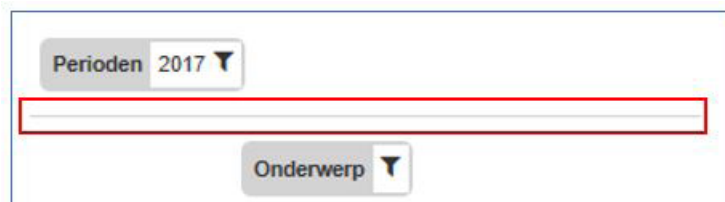
Sinds 2017 telt Nederland dus 17 miljoen inwoners. Hoe snel groeit de Nederlandse bevolking? Dat gaan we nu uitzoeken.

Filter de selectie Onderwerp zo, dat je alleen het totaal van 'mannen en vrouwen' krijgt (dus niet de mannen en vrouwen afzonderlijk) en het totaal van alle leeftijden. Kies bij Regio's voor jouw eigen gemeente en Nederland.

LET OP!

Selecteer vervolgens alle Perioden maar dat is een probleem. Perioden staat namelijk 'buiten' de tabel en als je op het filter klikt zie je dat er geen selectievakjes zijn!

De (dunne) grijze lijn geeft aan welke elementen buiten de tabel staan.

Perioden		Perioden
Jaren	<p><i>Hoe lossen we dit op?</i> Door met de cursor op het veld perioden te gaan staan, de cursor verandert in een kruis, sleep nu perioden naar het lege veld links van onderwerpen! Klik op het filter en selecteer 1990 en klik op het vinkje.</p>	Jaren
1988		☐ 1988
1989		☐ 1989
1990		☐ 1990

Als laatste gaan we regio's verplaatsen op de plek links van perioden.

	Nederland		Aalsmeer	
	1990	2017	1990	2017
Leeftijd	Bevolking naar geslacht		Bevolking naar geslacht	
	Mannen en vrouwen	Mannen en vrouwen	Mannen en vrouwen	Mannen en vrouwen
Totaal leeftijden	14 892 574	17 081 507	22 167	31 373
0 jaar	187 501	172 288	259	268
1 jaar	186 372	171 594	276	298
2 jaar	187 262	176 866	247	320
3 jaar	185 773	173 270	221	357

1.10 Hoeveel inwoners telde Nederland in 1990?

1.11 Met hoeveel procent is de bevolking van Nederland gegroeid sinds 1990?

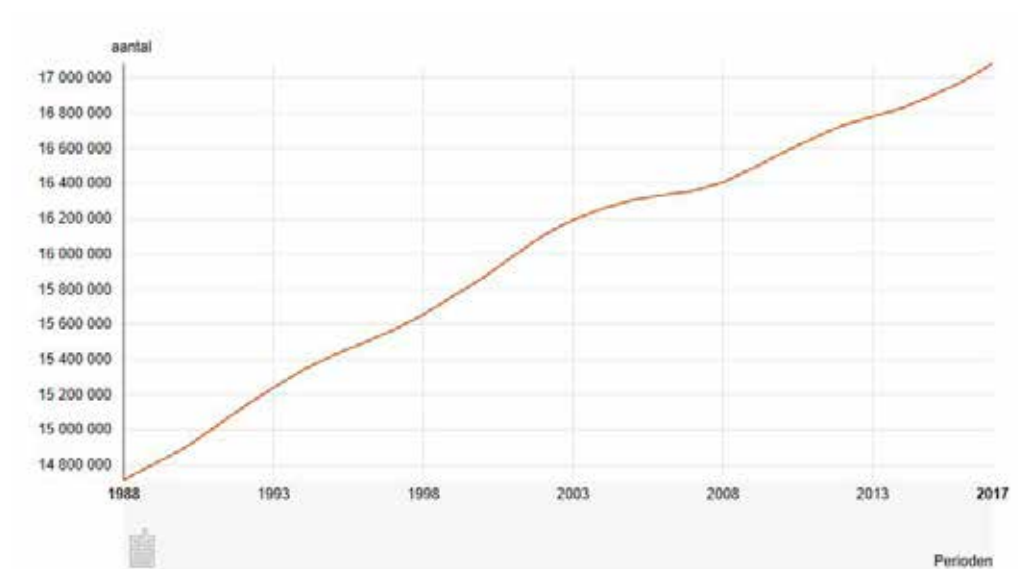
1.12 Hoeveel inwoners heeft jouw gemeente?

1.13 Is het aantal inwoners van jouw gemeente sterker of minder sterk gegroeid dan de bevolking van heel Nederland?

1.14 Maak op ruitjespapier of in Excel een lijngrafiek met de bevolkingsaantallen sinds 1988. Laat de y-as bij 0 beginnen. Vergeet niet je grafiek een titel te geven!

Tip!

Gebruik je Excel om een grafiek te maken? Download dan de cijfers in je tabel via de knop

2. De jongens tegen de meisjes

Op sociale media zegt iemand dat meisjes slimmer zijn dan jongens.

2.1 Ben je het daarmee eens? Leg uit.

We gaan proberen een antwoord te vinden in de data van CBS.
Ga naar statline.cbs.nl.

2.2 In welk thema ga je zoeken?

Ga via Thema's naar Onderwijs en vervolgens naar *Voortgezet onderwijs* en *VO geslaagden*. In de laatste kolom zie je vervolgens de verschillende tabellen staan over leerlingen in het voortgezet onderwijs. Kies voor de tabel *VO; examenkandidaten, gediplomeerden, regio in detail*. Je opent nu de opties van deze tabel.

Eerst gaan we kijken hoeveel leerlingen slagen voor hun eindexamen. Om deze cijfers zichtbaar te maken gaan we de volgende stappen uitvoeren.

1. Filter uit *Onderwerpen* het aantal examenkandidaten en geslaagden.
2. Om het aantal jongens en meisjes zichtbaar te maken halen we *Geslacht* eerst binnen de tabel en selecteren alle onderwerpen (totaal, mannen en vrouwen).
3. Bij *Onderwijssoorten* staat de selectie al die wij willen analyseren: Vwo – Havo – Vmbo
4. Het onderwerp *Herkomstgroepering* hoeft ook geen andere selecties.

5. Deselecteer uit *Populatie* de schoolregio, Woonregio blijft staan.
6. Haal bij *Regio's* alle provincies weg zodat alleen Nederland zichtbaar is.
7. Bij *Perioden* is al het meest recente schooljaar geselecteerd.

Als het goed is heb je nu deze tabel.

Herkomstgroepering		Totaal herkomstgroepering																										
Perioden		2015/16*																										
Geslacht		Mannen						Vrouwen																				
Onderwerp		Examenkandidaten			Gediplomeerden			Examenkandidaten			Gediplomeerden			Examenkandidaten			Gediplomeerden											
Onderwijssoort		Vwo			Havo			Vmbo			Vwo			Havo			Vmbo			Vwo			Havo			Vmbo		
Populatie		aantal																										
Regio's		Nederland																										
Vwo	35 628	54 266	105 016	32 667	48 067	102 778	16 616	25 768	56 303	15 228	23 651	53 613	19 197	28 478	51 652	17 424	25 000	48 107										

2.3 Hoeveel leerlingen haalden hun vwo-diploma in dat jaar?

2.4 Hoeveel vmbo'ers slaagden in dat jaar voor hun examen?

2.5 Voor welk diploma zakten relatief de meeste leerlingen?

We gaan nu kijken of meisjes inderdaad slimmer zijn dan jongens. Bekijk in de tabel de slagingspercentages van de jongens en de meisjes.

2.6 Zijn de volgende stellingen waar of niet waar?	antwoord
Vwo-meisjes slaagden relatief vaker dan vwo-jongens	waar / niet waar
Op de havo slaagden relatief meer jongens dan meisjes	waar / niet waar
Jongens zakten vaker voor hun vmbo-diploma dan meisjes	waar /niet waar

2.7 Welke conclusie kun je trekken uit de tabel? Slagen meisjes relatief vaker of minder vaak voor hun eindexamen?

Bekijk nu hoeveel meisjes en jongens eindexamen deden voor het vwo, havo en vwo.

2.8 Hoeveel meisjes deden in het betreffende schooljaar eindexamen? En hoeveel jongens? Vul onderstaande tabel in.

	Meisjes	Jongens
Vwo		
Havo		
Vmbo		
Totaal		

2.9 Bereken het percentage meisjes dat eindexamen deed voor het vwo. Doe hetzelfde voor jongens.

2.10 Welke conclusie trek je nu? Vind je meisjes slimmer dan jongens?

3. Onderzoeksvragen

Kies een van onderstaande stellingen en ga op onderzoek in StatLine. Beschrijf op één A4 wat je hebt gedaan, welke cijfers je hebt geraadpleegd en wat je conclusie is. Onderbouw je conclusie met ten minste één grafiek.

- A. Nederland vergrijst. In mijn gemeente wonen relatief veel oude mensen (van 65 jaar of ouder).
- B. Alles wordt maar duurder. De prijs van bijvoorbeeld een krentenbol is nu veel hoger dan tien jaar geleden.
- C. De jeugd van tegenwoordig... Steeds meer jongeren komen in contact met Bureau Halt.